112268 - İslam Şeriatının Kaynakları

Soru

İslam Şeriatının Kaynakları nelerdir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Tüm akide, amaç ve hükümlerin dayanağı olan dinin asıl kaynakları; iki vahiy olan Kur’an ve Hadistir. Bu, İslam dininin kutsallığının gereğidir. Temel dayanakları gökten indirilen asla şaşmayan metinlere dayanmaktadır. Bunlar Kur'an-ı Kerim ayetleri ve Nebevi Sünnet metinleridir.

İmam Şafiî r.h şöyle demiştir:

Her durumda yalnızca Allah'ın kitabı veya Rasulü sallallahu aleyhi ve sellem'in sünnetine göre hüküm vermek gerekir. Bunun dışında kalan her durum da kitap ve sünnete tabidir. (“Cima' Al-İlm 11).)

Alimler bu iki kaynaktan, hükümlerin dayandırılabileceği başka usuller de çıkarmışlardır. Bazı alimler bunları “şeriat kaynakları” veya “İslami kanunlar kaynakları” olarak nitelendirmiştir. Bunlar da: İcma ve Kıyastır.

İmam Şafiî r.h şöyle demiştir:

Bir kimse ancak bir delile dayanarak bir hükme helal veya haram diyebilir. Delil ise ya Kur’an veya Sünnetten nakledilen bir haber ya İcma ya da Kıyastır. (al-Risale (39).

İbn-i Teymiyye r.h şöyle demiştir:

Eğer Kitap, Sünnet ve İcma dersek bile bu üçünün anlamı aynıdır. Şöyle ki: Kitap'ta ne varsa, Nebi s.a.v onu tasdik eder ve ümmet de onun üzerinde icmâ eder. İnananların hepsi Kur’ana uymakla

yükümlüdürler. Aynı şekilde, Nebi s.a.v neyi emretmişse, Kur'an o konuda Peygamber'e uymayı emreder. Müminler bu konuda icma etmişlerdir. Aynı şekilde, Müslümanların üzerinde icma ettiği her şey, Kitap ve Sünnet'e uygundur. (Mecmu'u al-Fetawa 7/40).

Dr. Abdulkarim Zeydan şöyle dedi:

Fıkıh kaynaklarından maksat, Fıkhın dayandığı ve üzerine bina edildiği delillerdir. Ya da şöyle diyebilirsin: kendisinden faydalandığı kaynaklar. Bazıları bu kaynakları "Şeriat Kaynakları" veya "İslami Teşri' (Kanun) Kaynakları" olarak adlandırmaktadır. Adı ne olursa olsun, ictihad kaynaklarının tümü ister Kur'an ister Sünnet olsun, Allah'ın vahyine dayanır. Bu nedenle, bu kaynakları şu gruplara ayırmayı tercih ediyoruz: Esas kaynaklar, bunlar Kitap ve Sünnettir. İcma' ve kıyas gibi Kitap ve Sünnet metinlerine dayananlar da ikincil kaynaklardır. (al -Madhal Li Diraseti eş-Şeriyye el- İslamiyye 153)

Bu dört kaynak dışındaki kaynaklar: Sahabi kavilleri, istihsan, seddizzerai', istishab, örf, bizden önceki şeriatlerin ahkamı, mesâlih-i mürsele ve diğerleri gibi delillerin gerçekliği ve bundan çıkarım yapmanın geçerliliği konusunda alimler görüş ayrılığına düşmüşlerdir. Bunların hepsinin ya da bir kısmının hüccet olduğu varsayıldığında, Kitap ve Sünnet'e tabi olurlar ve Kitap ve Sünnet'e dayanırlar.

En iyisini Allah bilir.